

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного
факультету

Юрій БІДЗІЛЯ
«16» Вересня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська
Освітня програма	Чеська мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	чеська, українська

Ужгород – 2022

Робоча програма «Навчально-ознайомчої практики» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальностей 035. Філологія предметної спеціальності (спеціалізації) 035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська освітньої програми «Чеська мова та література».

Розробники: Юсип-Якимович Ю.В., доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *словацької філології*

протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Наталія ПЕТРИЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 1 від «16» вересня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
	1
Загальна кількість годин – 90	Семестр:
	2
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Індивідуальна робота:
	60
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	30

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою **«Навчально-ознайомчої практики»** є поглибити теоретичні знання та набутти практичні навички, отримані при вивченні курсів "Історія Чехії", "Вступу до спеціальності" та "Сучасної чеської літературної мови" .

Завданням навчально-ознайомчої практики є:

- систематизація знань, отриманих студентами у межах програмних курсів перших двох семестрів навчання в університеті;
- оволодіння студентами соціальними компетенціями (Soft-skills competencies), тобто здатністю розробляти спільні проекти та працювати в колективі, комунікувати з колегами;
- розвивати у студентів любов до своєї спеціальності, прагнення до всебічного вивчення іноземних мов та культур.

Відповідно до освітньої програми "Чеська мова та література" проходження практики **«Навчально-ознайомчої практики»** сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) компетентностей спеціальності (ЗК02, ЗК 04, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ЗК 09, ЗК 10, ЗК 11, ЗК 12) та фахових (ФК) компетентностей (ФК1, ФК 02, ФК 04, ФК 06):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами проходження практики «**Навчально-ознайомчої практики**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми "Чеська мова та література"

ОК 15 Сучасна чеська літературна мова

ОК 14 Історія Чехії

ОК 11 Вступ до спеціальності

ОК 13 Вступ до славістичних студій

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Чеська мова та література**», проходження «**Навчально-ознайомчої практики**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	ПРН01
Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	ПРН03
Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	ПРН10
Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження «**Навчально-ознайомчої практики**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Уміти вільно володіти українською та словацькою мовами, письмово та усно комунікувати цими мовами, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації;	ПРН01
Уміти організувати свій процес навчання при проходженні навчально-ознайомчої практики;	ПРН03
Знати норми української та словацької, чеської літературної мов та використовувати їх під час практики;	ПРН10
Уміти використовувати мову, що вивчається в усній та письмовій формі, у різних регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у суспільній, професійній сферах.	ПРН14

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Під час проходження «**Навчально-ознайомчої практики**» здобувачі відвідують оглядові та тематичні екскурсії, присвячені визначним пам'яткам ЮНЕСКО на території країни, мову якої вони вивчають (Словаччини, Чехії, що забезпечують лектори словацької, чеської мови та культури) та на території України, ознайомлюючись з чехословацьким спадком на Закарпатті; самостійно розробляють екскурсію за визначеною темою, складають маршрут екскурсії, опановують методичні прийоми розповіді та показу під час проведення екскурсії, комунікуючи мовою, яку вивчають.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ «Навчально-ознайомчої практики»

Під час проходження «**Навчально-ознайомчої практики**» здобувачі повинні виконати:

1. Підготувати на основі відповідних матеріалів текст екскурсії на обрану культурологічну тематику чеською мовою.
2. Скласти список літератури та бібліографії для підготовки екскурсії.
3. Підготувати тематичну лексику та відповідні матеріали для перекладу.
4. Провести екскурсію на обрану культурологічну тематику словацькою (чеською) мовою.

Вимоги до написання тексту екскурсії з «Навчально-ознайомчої практики»

Здобувачі повинні в межах практики написати письмову роботу – тексту екскурсії (бажано словацькою, чеською мовою) відповідно до поданих тем обсягом до 10 сторінок друкованого тексту за такими вимогами:

Кількість сторінок: до 5 нормосторінок (включно титульної сторінки та списку використаної літератури)

Формат паперу: A4

Шрифт: Times New Roman

Розмір шрифту: 14

Поля: 2,5 2,5 3 2

Інтервал між рядками: півтора

Зноски: в тексті у квадратних дужках

Список використаної літератури може включати також інтернетні сторінки.

Тематика екскурсій на навчально-ознайомчу практику

1. Пам'ятки Юнеско на території Чехії. Загальна Характеристика.
2. Обрана пам'ятка для екскурсії (замок, град чи пам'ятка архітектурного стилю певної епохи).
3. Визначні історичні міста Чехії.
4. Визначні історичні та культурні діячі Чехії.
5. Чехословацький спадок на Закарпатті. Загальна характеристика.
6. Культурно-історичні, архітектурні пам'ятки чехословацького періоду на Закарпатті.
7. Чеський спадок в Ужгороді:
  - 7.1 Міст Масарика (Транспортний міст)/ Masarykův most
  - 7.2. Рафанда (набережна Незалежності, 21)/ Rafanda
  - 7.3. Земське жандармське командування Підкарпатської Русі (площа Народна, 1) /Zemské četnické velitelství Podkarpatské Rusi

- 7.4. Дім народного здоров'я (вулиця Гошовського, 4)/ Dům lidového zdraví
- 7.5. Земський уряд Підкарпатської Русі (Пл. Народна, 4)/ Zemský úřad Podkarpatské Rusi
- 7.6. Блок правосуддя (крайовий і окружний суди)/ Justiční areál (krajský a okresní soud)
- 7.7. Житлові будинки Малого Галагова (вул. Довженка, 6, 8, 10, 12, 14, вул. Брацайків, 5, 7, вул. Ракоці, 9)/ Obytné domy Malého Galaga
- 7.8. Масарикова школа (набережна Незалежності, 19)/ Masarykova škola
- 7.9. Липова алея (Наб. Незалежності)/ Lipová alej
- 7.10. Національний банк/ Národní banka
- 7.11. Тимчасова урядова будівля (вулиця Довженка, 4)/ Provizorní vládní budova
- 7.12. Державне поліцейне управління Підкарпатської Русі (вулиця Довженка, 3)/ Policejní ředitelství Podkarpatské Rusi
- 7.13. Поштове та телеграфне управління (пл. Поштова, 4)/ Poštovní a telegrafní úřad
- 7.14. Міський кінотеатр та бібліотека (Вул. Волошина, 20)/ Městské kino a veřejná knihovna
- 7.15. Палац Баті (провулок Театральний, 7)/ Baťův palác
- 7.16. Будинок доктора Шаламона (вулиця Ш. Петефі, 2)/ Dům advokáta Šalamona
- 7.17. Народний дім Товариства ім. О. Духновича (Православна набережна, 22)/ Národní dům Spolku A. Duchnoviče
- 7.18. Реміснична школа (Православна набережна, 21)/ Živnostenská škola
- 7.19. Івритомовна гімназія (Православна набережна, 24)/ Hebrejské gymnázium
- 7.20. Вулиця Івана Ольбрахта/ Ulice Ivana Olbrachta
- 7.21. Народний дім Товариства «Просвіта» (вулиця Підгірна, 53)/ Národní dům spolku Prosvita
- 7.22. Мала Прага (північно-східна частина міста за військовими частинами) (вул. Сільвая, Лодія, Фогарашія)/ Malá Praha
- 7.23. Вілла Антонія Бескида (вулиця Берчені, 45)/ Vila Antona Beskyda
8. Т.-Г. Масарик і Закарпаття.
9. Музей чеського письменника Івана Ольбрахта у Колочаві (Закарпаття).
10. Музей «Стара чеська школа» у Колочаві (Закарпаття).

7. ОРІЄНТОВНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ « НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ »

- проведення настановчого інструктажу на факультеті;
- ознайомлення здобувачів з тематикою екскурсій;
- проведення ознайомлення з наявною літературою з необхідної тематики в іноземному відділі наукової бібліотеки УжНУ та в мережі Інтернет;
- складання списків літератури та бібліографії для підготовки екскурсії;
- підготовка тематичної лексики та відповідних матеріалів для перекладу;
- підготовка відповідних матеріалів практики та перевірка їх керівником практики;
- захист матеріалів практики при комісії.

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Проведення настановчого інструктажу на факультеті	1-ий день
2.	Ознайомлення з тематикою екскурсій	1-ий день

3.	Складання списків літератури та бібліографії для підготовки екскурсії.	1-й тиждень
4	Проведення ознайомлення з наявною літературою з необхідної тематики в іноземному відділі наукової бібліотеки УжНУ та мережі Інтернет.	
5	Складання екскурсійного маршруту.	1-й тиждень
6	Ведення щоденника практики.	1-2-й тиждень
7.	Складання індивідуального і контрольного тексту екскурсії. Підготовка тематичної лексики та відповідних матеріалів для перекладу.	2-й тиждень
8	Проведення екскурсії мовою спеціальності	2-й тиждень
9	Підготовка відповідних матеріалів та перевірка їх керівником практики.	12-14-й день
	Загальна тривалість практики	2 тижні

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Перед початком практики проводиться інструктаж, на якому здобувачам пояснюється порядок проходження, її зміст та конкретні завдання.

У відділі іноземної літератури наукової бібліотеки УжНУ здобувачів знайомлять з наявним фондом іноземної літератури на культурологічну, історичну тематику та словниками профілю спеціалізації.

Студенти мають змогу вибрати літературу на іноземній мові на потрібну їм тематику для підготовки тексту екскурсії.

Наступним етапом практики є складання індивідуального і контрольного тексту екскурсії.

Підготовка тематичної лексики та відповідних матеріалів.

Завершальним етапом практики є оформлення необхідно документації, тексту екскурсії мовою навчання, проведення екскурсії та написання звіту.

Керівник практики перевіряє переклади, реферат та звіт.

Захист «Навчально - ознайомчої практики» відбувається у формі співбесіди перед комісією, яка складається з трьох НПП кафедри.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПРАКТИКИ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту

Звіт про проходження «Навчально - ознайомчої практики» складається з таких розділів:

1. Тривалість та послідовність проходження практики.
2. Загальна характеристика відділів практики.
3. Опис виконаних робіт. Перелік і коротка анотація зібраного матеріалу.
4. Власні висновки та пропозиції.

Матеріали практики:

1. Звіт про проходження практики.
2. Укладений список літератури та бібліографії для підготовки екскурсії.
3. Підготовлена тематична лексика та відповідні матеріали..
4. Текст екскурсії на обрану культурологічну чи історичне тематику словацькою (чеською) мовою.

Щоденник практики

Щоденник практики заповнюється здобувачем, де керівник практики дає свій висновок про роботу студента із запропонованою оцінкою.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Здобувач допускається до захисту практики, якщо здав усі визначені документи: звіт, щоденник практики та матеріали практики.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією НПП кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№ п/п	Вид роботи	Кількість балів
1.	Укладений список літератури та бібліографії для підготовки екскурсії за ДСТУ.	30
2.	Підготовлена тематична лексика та відповідні матеріали.	30
3.	Текст екскурсії на обрану культурологічну чи історичне тематику словацькою (чеською) мовою (10 сторінок)	20
5.	Звіт про проходження практики та його захист.	20
	Усього	100

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Антоненко О., Гасіл І, Гасілова Г., Лобур Н., Паламарчук О. Лабіринти чеської культури. Навчальний посібник. К. Освіта України, 2017.150 с.
2. Мальська М. П. Країнознавство: теорія та практика: підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Ю. С. Занько, Н. М. Ганич. К., 2012.
3. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація. К.: Академія, 2012. 288 с.
4. Юсип-Якимович Ю.В. Історія Словаччини. Підручник для студентів слов'янських відділень філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Ужгород: Гражда, 2009. 287 с.
5. Krušinská Olena. Zakarpatí. Průvodce. Academia- Praha, 2017. 575 s.
6. Švacha R. Dějiny umění v českých zemích 800 – 2000. Nakladatel: *Arbor vitae*; 2018. 992 s
7. Velké Dějiny zemí Koruny české. Tematická řada *Architektura*. Praha 2009.

Допоміжна

1. Туристичне країнознавство : підручник / А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров, О. О. Любіцева. –
2. Юсип-Якимович Ю.В. Культурно-писемна традиція Великої Моравії. Частина І. Вступ. Ужгород, 2022. 99 с. Навчально-методичний посібник.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/43169>
3. Deset století architektury. Architektura romanská. Praha 2001.
4. Dragoun Z. Praha 885-1310. Kapitoly o romanské a raně gotické architektuře. Praha, 2002.

Інформаційні ресурси

<http://cs.wikipedia.org>

<http://www.artmuseum.cz>

<http://historika.fabulator.cz>

<http://www.umeni.euweb.cz>

<http://www.dejinyumeni.czweb.org>

<https://kyiv.czechcentres.cz/uk/projects/ceske-stopy-v-uzhorodu>

Stezka České stopy v Užhorodu (česky)

<https://www.google.com/maps/d/edit?mid=1CPfXigogMP...>

<https://en.mapy.cz/zakladni?planovani-trasy&x=22.2...>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена 20 23 / 20 24 н.р. без змін; зі змінами (Додаток).
(потрібне підкреслити)

протокол № 1 від « 30 » серпня 20 23 р. Завідувач кафедри [підпис] Григорук Н.М.
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » ____ 20 ____ р. Завідувач кафедри ____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » ____ 20 ____ р. Завідувач кафедри ____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » ____ 20 ____ р. Завідувач кафедри ____
(підпис) (Прізвище ініціали)